

KATHOLIKUS NÉPLAP.

27. szám.

Pest, július 5. 1854.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer. Szerdán. Minden hónapban egy fél iv pótlékkal. Előfizetheti ra Pesten a Szent-István-társulat ügyökénél: czukorutca 6-ik szám. földszint. sa szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán. borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp.

Nagyobb esőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjért közöltetik. Minden további hirdetésért az előbbi árnak fele fizetendő. A lapszerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Uj jövendő-mondók.

A késő szó is csak szó; aztán meg ragadós nyavalyákról is csak beszélnek meg tanácskozónak, a kik értenek hozzá, még akkor is, ha már a betegségnek első rohama szünetezni látszik is. Én is bizonyos lázról akarok hát szólni, melly nem régóta sebesen terjedt el és sokakat mételezett meg. Vannak ragadós testi betegségek; de vannak ám ragályos lelki és szellemi nyavalyák is. Illyenféle nyavalyáról akarok én valamit elmondani. Ez éjszaki Amerikában támadt először, ott sokakra ráragadt, s onnét általjött Európába, különösen Angliába, Franciaországba, Németországba s utoljára mihozzánk is, Magyarországra. Azok, kiket e nyavalya megszállott, ugyancsak furcsa dolgokat miveltek, ámde komolyan el is vette némelyiknek az eszét, magyarán kimondva: megbolondultak benne.

A láz, mellyről szóm van, az asztalmozgatás, asztalkopogás, beszélés, irás. Az asztalmozgatás, mellyet mi fővárosiak már jóformán el is felejtettünk, kisebb mezővárosokban és faluhelyeken, mint halljuk, most foly javában. Én ugyan e vig mulatságot senkitől sem irigylem; miattam ülhet bár órahosszant is akárki, a kinek tetszik, az asztal mellett, s kiterjesztett mereven kezekkel, meg példás türelemmel lesheti akármeddig is, míg az asztalnak megindulni tetszik. Nem is vesződöm én sokat azzal, valljon ez az elhíruült asztalmozgás, melly mindenestre tisztán természeti okokon feneklik, — valamelly villanyos, (electricus) vagy erőművi (mechanicus) hatásnak a szüleménye-e.

Sokkal fontosabb s eredményeiben sokkal veszélyesebb maga a kopogó vagy beszélő vagy író asztalnak jelensége. Igaz ugyan, hogy nehéz olyan dologról szólni vagy írni, mellyet soha sem láttunk, soha sem tapasztaltunk; azonban mégis vannak olyan dolgok, mellyeket megíthetünk, a nélkül, hogy azokat valaha magunk is praktizáltuk volna. Így szólhatók biz én a kártyavetésről, kincsásásról a nélkül, hogy azt valaha próbáltam volna, aztán meg amollyan sanzserozó komédiáról is bizvást elmondhatom, hogy biz az csak természetes uton történik, habár nem is tudom megmagyarázni vagy megmutatni, hogyan.

Magát a tettdolgot tehát, hogy tudniillik asztalok kopogás vagy épen irás által a feladott kérdésre megtelelenek, miután azt annyian bizonyozzák, ugy kell előre tekintenünk, mint valót; tegyük fel tehát, hogy az tiszta igazság. Ugyde ez esetben egy cseppet sem vonakodom egyenesen kimondani, hogy a sem gondolkodni, sem szólni, sera magától mozdulni nem tudó asztalnak felelete, akár kopogás, akár irás által történjék az, bizony máskép meg nem magyarázható, hanem ha az ördögtől jó.

Magának a mozgásnak, a lettdolognak kell kielégítő okának is lennie; ámde a természet rendjéből ezt magunknak meg nem fejthetjük. Ugyanis ki tartaná azt természetszerűen lehetségesnek, hogy a házi butor, hang vagy egyéb jelek által, valami kérdésre, és sokszor a valamennyi jelenlévők előtt ismeretlen dologra, hogy például micsoda orvosságot kelljen a betegnek használni stb., feleletet tudjon adni. E dolognak mivolta az emberrel valami láthatatlan

okot sejdített. De még azon esetre is, ha valakinek sikerülne, e dolognak látható, természetes okát fölfedezni, noha azt kétségbe épen nem vonnám, mindazáltal még ekkor is azt mondanám, hogy ebben a dologban az ördög üzi játékát, hogy az embereket eltévelyítse, legalább azokat, kik az asztalmozgatást ez ideig gyakorolták.

Ez állításomra ugyan talán félre fogja egy némellyik mosolyra huzni a száját. Nem bánom; ez engem meg nem zavar: sőt viszont azon hitnélkülieket, kik illyes dolgokkal komolyan foglalkoznak, a legnevetésesebb babonában lenni hiszem.

Vannak emberek, kiknek hiszeme szerint: nincs ördög; s ez a vélemény legjobban tetszik ő feketeségének; e mellett leggazdagabb halászata van, melly pedig mindenkor a lelkek veszedelmével végződik. Mások, kik szinte nem ütnek el nagyon az előbbeniectől, élni engedik az ördögöt, csak hogy nem sokat gondolnak az ő befolyásával az emberekre. S az illyenek nem sokat ügyelnek az ördög ártalmassága ellen használandó isteni kegyelemre és kegyeszerekre sem. Ezért sem haragszik meg az ördög. Ismét mások ellenkező hibába esnek; ezek nagyon is sokat tulajdonítanak az ördögnek; miként ez a tizenhatodik században történt. Luther maga látta az ördögöt, s még maig is mutatják az embernek a ténta foltot a falon, midőn kalamárisát az ördög fejéhez esapta. Mi tudjuk az egyház tanítása után, hogy van ördög, hogy az a léleknek veszte után leleselkedik, és hogy e mesterségét a legnagyobb ünomsággal és ravaszsággal üzi, hogy azonban csak azoknak árthat, kik magok is a karnak.

Hogy ördög létezik, azt már a pogányok is hitték, sőt mi magunknak a pogány vallást meg sem magyarázhatnók, hanemha föltéve az ördög befolyását. De azért nem mondjuk ám, hogy minden, mi a pogány vallásban van, az ördögtől származott, inkább azt állítjuk, hogy a pogányvallásban is sok vallási s erkölesi igazság, az isteni ő kinyilatkoztatásnak mindannyi maradványa megmaradt. Ezt sz. Agoston is elismeri, s azt mondja: hogy a pogányok a kinyilatkozott igazságokkal gyalazatos módon a démonok (gonosz szellemek) szolgálatára visszaéltek, lettek legyen bár azok sokszor csillagok, szobrok, állatok stb; a hazugság apjának, ki egyszersmind a pogányságnak is apja, ez mindegy; csak ő elvonhassa az embereket az egy Isten imadásától, bármely tárgyra irányozzák is aztán ez imadást; ez mégis mindig az ő műve marad, és az illyetén imadás bizony csak démonok tisztelete, bálványimadás.

Hogy a kereszténység előtti időkben az emberek a szellemi világnak a testi világgal való összeköttetését hitték, azt mindenki tudja. A pogányoknak megvoltak az ő jövődó-mondóik, varázslóik, szemfényvesztőik, lélek-idézőik. Egy Lucian nevű költő leírta a titkot, mellynélfogva az ember a manesekkel, vagyis a megholtak lelkeivel összeköttetésbe jöhet. A halottak idézése divatozott a legrégibb korban s világosan mutatja, hogy a pogányok előtt sem volt a lélek halhatatlanságában való hit egészen ismeretlen. Mi a zsidókat illeti, oda utasítjuk az olvasót, mit az egyptomi szemfényvesztők az Izraeliták kivonulásakor miveltek, mi egyszersmind világosar bizonyítja, hogy e szemfényvesztő mesterség alatt az emberi nem ellensége lappangott; utasítjuk az olvasót az endori varázsló asszonyhoz, mellytől Saul kért tanácsot, *) utasítjuk azon a varázslók ellen hozott büntető törvényekre, kikben Python, vagy jövődó-mondó lélek lakott, kik a holtakat előidézték s tőlük valamit tudakoltak. **) Ebből eléggé kitűnik, hogy a zsidók valóban hitték az embereknek a gonosz lelkekkel való közlekedését. Hogy azonban az ő kereszténység koráról is szóljunk valamit, ki nem hallott a Krisztus idejében létezett ördögösökről? Ki ne tudná, mit tartalmaznak erre nézve az ujszövetségi szentírás könyvei? Nem óv-e maga Jézus bennünket a hamis prófétáktól, kik (a sátán segédelmével) nagy jeleket és csudákat fognak mivelni? Nem inti-e sz. Pál a Thessalonica-bélieket, hogy magokat a gonosz szellem állítólagos, hamis kinyilatkoztatása által az igazságtól eltántorítottatni ne engedjék? Ki ne ismerné a már számtalanszor bebizonyult jelenséget, hogy az ördög hatalma sokkal észrevehetőbben mutatkozik ott, hol a pogányság még teljes erejében megvan, ellenben pedig, a mint a kereszténység jobban és jobban terjedt, a szerint szorult háttérbe a gonosz lélek hatalma is. Hány történeti esemény nem tanúsítja, hogy az ördög-rém mindannyiszor annál veszélyesebben szálldogált, minél inkább távoztak el az emberek Isten fiának hitétől?

Hogy a szellemi világ a testi világgal összeköttetésben van és hogy egyik a másikkal közlekedhetik, az tettdolog, tény. Ezt tagadni, különösen, tagadni a gonosz szellemeknek az emberekre való befolyását annyi, volna, mint el-

*) L. Királyok I. k. 18. r. 7. v. stb.

**) L. Mozes II. k. 22, 18. Moz. III. k. 19. 26. 31. — 20, 6, 27. — Moz. V. k. 18, 10—12. Isaias. 8. 19. 44, 25. 47, 9. 13. 14. Jerem. 10, 2. Mich. 5, 11. Titk. lát. 21, 8.

lenmondani valamennyi századok hitének, ellenmondani a szentírásnak, ellenmondani az anyaszentegyház tanításának. Ezen közlekedésről tanúságot tesznek a sz. atyák, s valamint a zsidók korában büntetés szabott a varázslás mestersége ellen, melly alatt a gonosz lélek lappangott, szintugy rendeltek többen a pápák közül lelki büntetést azokra nézve, kik a gonosz lélekkel cimboráskodni merészelték.

Az anyaszentegyház maga kimutatja nekünk azon módot és eszközöket, mellyek által a mi szellemünk a tulvilág szellemeivel vigasztaló módon közlekedhetik. De csak is ezen eszközök érvényesek ám. Az imádság és elmélkedés azon eszköz, mellyel mi összeköttetésbe jöhetünk az Isten lelkével. A legméltóságosabb Oltáriszentségben ma Jézus kimondhatlan és megfoghatatlan jóvoltából és szeretetéből eledelül adja nekünk magát, s itt csak egy fátyol választja még el az eget a földtől. Mi az angyalokat és szenteket segítségül híván, ez által a szent szeretet kötelékével egyesülünk velök. Ugyane kötélek fönáll közöttünk s a tisztító helyen lévő lelkek között is, kiknek jócselekedeteink, imádságaink és aldozatunk által használhatunk. Az anyaszentegyház szent szokásai, különösen a szentmise-aldozat egyesít minket a fensőbb világgal, Isten kedveltjeivel.

A kopogó, szóló, beszélő vagy író asztal jelenségét szintolly kevésbé magyarázhatjuk ki csupán természetes okokból, mint a hajdani varázslásokat és jóvendöléseket. Tehát láthatatlan erőt, és pedig a gonosz szellem működő erejét kell föltételeznünk. Mi jól tudjuk, miszerint az Isten soha sem engedheti meg, hogy az emberek az ördög által ellentállhatlanul tévelybe sodortassanak, és hogy a hozzá hiveknek mindenkor nyujt kegyelmet, mellynél fogva az ördög munkálkodására könnyen ráismerhetnek, a csudálatos történeteket megkülönböztethetik, ha valljon az Istentől, vagy valamely titkos természeti erőtől, vagy a setéség fejedelmétől származnak-e.

Ki hihetné, hogy az Isten az asztalmozgatas, kopogás és irás dolgában csudálatos módon kivételt tegyen egyetemes törvénye alól? Végzetlenül ritka esetben tetszik az Istennek, egy előtte kedves lelket mintegy kiemelni e földi lét köréből, és rendkívüli okoknál fogva extasisba, elragadtatás állapotába helyezni, őtet, mint sz. Pált, a harmadik égbé felragadni, s neki különös dolgokat megmutatni, kinyilatkoztatni, vele mennyei dolgokról közlekedni. Lehetséges-e, hogy az Isten az emberek kedve-kénye szerint s kándiságuk kielégítése végett rendkívüli módon asz-

taikopogás által szóljon hozzájuk? Kinek juthatna illyesmi csak eszébe is? Isten az angyalokat az emberek szolgálatára rendelte, de nem rabszolgáivá vétkes kíváncsiságuk kielégítésére; ezek nem asztalból beszélnek. A kopogó szellemek magok akarnak, saját vallomásuk szerint, mint mondják, a megholtak lelkeiül tartatni. Nem pogánykori lélekidézés-e ez? Valljon micsoda lelkek lehetnének azok? Talán a megdicsőültek lelkei, kik bevonultak már az Ur örömhajlékába? Ezt csak gondolni is gonoszság volna. Vagy talán azon lelkek, mellyek a tisztító tüzből szabadulás után esengnek? Bizonytal nem kevésbbé istentelenség volna, azt hinni föltenni, hogy Isten e szenvedő lelkeket, kik bizton várják a mennyország megnyilását, nyomoru helyzetökben ennyire meggyaláztatni engedje, hogy ők hitszegény, hitnyomoru emberek hiu, vétkes kíváncsiságának kielégítése végett, aljas eszközök gyanánt szolgálni kénytelenitessenek. Tehát csak a kárhozat helyén lévő lelkek maradnak még hátra. S valljon e szerencsétlen s az Isten barátságától örökre megfosztott lelkekkel való közlekedés nem volna-e vétkes, istentelen?

Nincs tehát egyéb, miből a nevezett jelenséget kimagyarázhatnók, mint a sátánnak az asztal-készületben rejló láthatatlan működését. És e régi kigyóval, az emberi nem emez ellenségével tenné magát közlekedésbe egy keresztény?

Hogy ördögi csel rejlik az asztalmozgatas mestersége alatt, azt a kopogó szellemek eredeti hazája, Éjszak-amerika is mutatja. Ott több a hittévely, mint bárhol, pedig minél inkább távozik el az ember az Istentől, annál mélyebben halad elő, saját maga megszegyenyítésére, az ördögiekben. Habár az egész dolog nem volna egyéb neveltség babonánál, még ugy is inkább magyarázható ki az ottani körülményekből, hisz a babonáság is leginkább a hitetleneknél otthonos; ez esetben azonban illetén babonáság nem csak neveltség, hanem épen az ördög befolyása által veszélyessé is válik. 1848-ban történt, hogy egy methodisticus (protestans) család Éjszak-amerikában legeslegelőször tette magát összeköttetésbe az asztali szellemekkel. Fox asszony s két leánya kopogás által választ kaptak, s általok utóbb mások is intéztek kérdéseket a szellemekhez. Megegyeztek aztán abban, hány kopogás jelentsen „igent,“ hány „nemet.“ Ez uton betüket, szavakat, mondatokat találtak ki. Később e mesterség még inkább kimívelődött; mint mondják, a szellem e személyeknek még kezeit és nyelveiket is az irásban vagy szólásban igazgatná. (Valóságos pogánykori varázsolás!) A

dolog Éjszak-Amerikában nem sokára nagy figyelmet gerjesztett; épen a hitetlenek, mivel nekik soha nincs nyugtok, a legkiváncsiabbak, hogy a jövő, sirontuli életről valamit megtudhassanak, azon életről, melyet különben önmagok ellen elkövetett erőszakkal tagadnak, de a mellynek gondolatjától soha meg nem szabadulhatnak. Ek-kép Foxék háza csaknem vásárcsarnokként az előcsődülő számtalan kíváncsiakra nézve. Az anya leányaival nem sokára utazásokat is tón külföldre, hol sok tanítványokra és tanítványnőkre tettek szert, kiket mesterségökbe beavattak; akadtak utánzókra is, kik magoktól tanultak meg e mesterséget s így kevés idő múlva sok ezerre szaporodott azoknak száma, kik az asztali szellemekkel közlekedtek, s másokat is velök közlekedésbe hoztak.

A legelső személyek, melyektől ezen az asztali szellemekkel való közlekedés mestersége eredt, mint hitelesen beszélnek, némileg visszataszítók, a szem határozatlan és kőbor, a testhajlás és tagmozgások ellenben ajánlatosak. Illyesmit találunk azoknál is, kik kártyavetéssel s egyéb illyesmikkel foglalkoznak, ez is egy kis maradéka a pogányságnak s ajtócska, mellyen az ördög besuhan. Hogy hasonló módon kelletik képzelnünk mindazon személyeket, mellyek Éjszak-Amerikában e mesterséget üzik, azon körülmény mutatja: hogy pontos tudakozódás nyomán kint, miszerint azoknak nagyobb része tébolyodásba esett vagy öngyilkossal végezte be földi pályáját. Nem a gonosz lélek dolga-e ez? Fox-nének egyik leánya férjhez ment; de nem sokáig maradt férjnél, mert az asztali szellem azt nyilatkoztatta ki neki, hogy férje nagyon öreg, s hogy más fiatalabbhoz menjen, mi meg is történt. Már valljon nem kukucsál-e ki ebből a történetből a sátány? Aztán meg a dolog igen jó-vedelmező is; legkisebb taksaja ugyanis egy órányi szellemi közlekedésnek: két pengő forint.

A jog: megvizsgálni a szellemeket s meghatározni, ha valljon valamely csudaszerű dolog igaz-e vagy hamis, Istentől van-e vagy más valakitől — az anyaszentegyházat illeti. Minden keresztény katholicusnak van biztos sinormértéke, mellyel az illyenféle jeleneteket megítélheti. Ha valami a kinyilatkoztatott hittelt vagy az Isten méltóságával ellenkezik, arra nézve a katholicus ember már bizonyosan tudja, hogy az az Istentől nem jöhet, hanem vagy valamely csalótól, vagy a dologban lappangó sátántól. „Ne engedjétek magatokat (így inti sz. Pál a Thessalonicabeli hiveket) olly könnyen értelmektől kimozdítani s elrettentetni akár lé-

lek, akár beszéd, akár irás által. . . Senki valamiképen meg ne csaljon benneteket. . . A sátány munkálkodása által történni fognak mindenféle szemfényvesztő erők, jelek és csodák és a gonosz-ságra csábító csalások azok között, a kik elvesznek; mivel az igazságnak szeretetét, melly által üdvözülhetnek volna, be nem fogadják. Azért a- csátja Isten reájok az ámitásnak munkálkodását: hogy higyenek a hazugságnak, hogy kárhoztas- sanak mindnyajan azok, kik nem hittek az igaz- ságnak, hanem gyöngyörködtek a hamisságban.“ Ezek után az evangelium, és az akár beszédje akár levele által közölt hagyományra utalja a hiveket, s ezeknek állhatatos megtartására ser- kentí őket. (Thessal. II. l. 2. r.)

Már ha sz. Pálnak ezen szavait, meg a ker. katholicusnak ama sinormértékét, az Éjszakame- rikában keletkezett asztalmozgatasra illesztjük, ugy egy esepet sem kétkedhetünk, hogy ebben az ördög üzi játékát, miszerint a hivőket elesá- bithassa s a hitet alááshassa. Bármi kér- dést intézett is valaki az asztali szellemekhez a religióra nézve, mindegyikre a lett a felelet, hogy nincs igaz religio az éssen kívül, hogy más vilagon mindenkinek jó dolga van, hogy az ere- dendő bűn, az ördög stb. mese, hogy az Istent csupán jó eselekedetek által tisztelhetni, stb.

Feltűnő, hogy a szilárdhitű katholicus rend- szerint nem kap feleletet. Pesten van egy gaz- dag, tudós és vallásosan buzgó uri ember, ki ma- ga is szerette volna latni azt a csudálatra méltó, elhíresztelt asztalmozgatasát, de sehogy sem lehe- tett hozzá szerencséje. Száz aranyat tűzött ki te- hát egy társaságban annak, ki az asztal csuda- szerü emelődését és tánczolását neki megmutatná, megigérvén még azt is, hogy jelen sem akar len- ni a szobában, hanem csak a szomszédból fogja messzelátó üvegen nézni; meg is próbáltak a már előbb állítólag sikerült productiót, de bi- zony most az egyszer, meg másodszer, meg har- madszer is csizsmadiát fogtak, és a buzgó uri ember csak nem láthatta az asztal-marsot.

Egyéb dolgokban, mellyek nem tartoznak a valláshoz, gyakran ellentmondanak egymás- nak az asztali szellemek; jöllehet, némelly tu- dósítások szerint, az is mondatik, hogy sokszor olly dolgokra is, mellyek csupán a kérdő előtt ismeretesek, helyes felelet adatik. Ezt könnyű megmagyarázni. Hisz az ördög könnyen tudhat- ja az illyen dolgokat, aztán meg annyi esze is csak van, hogy ott ne fillentsen, hol az igazsá- got a fejéhez lehetne verni — ha czélját, hogy tudniillik a hitet aláassa, elérni akarja.

Hogy ez a historia már a pogány világban

is nyilván előfordult s ugyanazért épen nem valami új dolog, ép ez megerősít azon véleményben, hogy alatta az ördög csalásága rejtőzködik. Tertulian beszéli egy „Apologeticus“ című munkájában (c. XX. III.) melly Krisztus urunk születése után 198-dik esztendőben jött ki, hogy az asztalok akkorában jövendöltek, s ezt a dolgot az ördög factiójának nevezi. — Szt. Ágoston „Vallomásaiban“ (10. k. 35. f.) ezeket mondja: „Soha sem kértem a holtak szellemeitől tanácsot; utálok minden istentelen tudakozódságot titkos csudadolgok után.“ Sz. Ágostonnak is volt tehát tudomása arról, hogy a pogányok is a szellemkopogás bizonyos mesterségét űzik, melly egy keresztényhez nem illik.

Miután az ördögnek minden erőködése mellett mindekkoráig sem sikerült a ker. hitet a föld kerekiségén kipuoztatni s helyébe valamiféle pogány vallást ültetni, most már az asztalkopogás fortélyát is megpróbálja. A régi korban, midőn az egy igaz religió az égből alaszallott: a körül forgott a kérdés, valljon Krisztust mint igaz Messiaszt és Isten fiát el kell-e fogadni vagy sem. Mai napon se igen arról van a szó, valljon e vagy ama kinyilatkoztatott igazságot el kell-e fogadni vagy sem, hanem valljon az összes kinyilatkoztatott ker. religiót vagy sem. Ezt t. i. a kinyilatkoztatott ker. religió általános elfogadását akadályozni, minden módon igyekeznek a sátány, s hogy ezt kivihesse, még az asztal alá is bujlik.

Hogy az asztalkopogás ragályos nyavalyája igen veszélyes hatású lehet, azt a számtalan tébolyodási és halálzási esetek bizonyítják, mellyek a szellemkopogás dühe következtében felmerültek. A legnagyobb veszély azonban az lenne, ha a hitet csakugyan aláásná; milly veszélyessé nem válhatik tehát e nyavalyának elhárapódzása az egész társas életre nézve! Nem csuda tehát, hogy némelly püspökök kényszerítve érzék magokat, miszerint saját szerű pásztori leveleket boecássanak ki az asztalmozgatást s a vele kapcsolatban levő szellemkopogást illetőleg. Így tett többek között a verriers-i püspök Franciaországban, mult évi novemberben, s majdnem egyidőben vele a München-freisingeni érsek is. Utóbbi az asztaltudakolást vagy durva babonának, vagy a legszentebb dologgal való csuf visszaélésnek bélyegzi, s azt mondja: „Kevéssel ez előtt az egész „művelt“ világ fölriadt a pór nép tudatlansága és babonásága miatt; s most — épen ez a művelt világ asztalok által oktattatja magát, s nincs már messze attól, hogy a ker. vallásnak igazságát az asztal kopogása után ítél-

je meg. A ker. hitnek esalhatatlanul bebizonyított s legtisztább napfényben ragyogó csudái hihetetleneknek és képtelenségeknek látszanak a kevély emberi észnek; de az asztaljövendölések elfogadtatnak; s mialatt az egyháznak nem hisznek, midőn a lélek halhatatlanságát, az örök jutalmat vagy büntetést tanítja, azalatt hisznek ugy nevezett megholtak szellemeinek.“ A verriersi püspök pedig mondja: „Minden ugy intéződik, hogy ezen szellemkopogási kísérletek istenteleneknek, babonásoknak s minden tekintetben kárhózasoknak tünjenek ki.“

Nem tekintve a szellemkopogás veszélyes voltát, ellenkeznek az illyetén kísérletek az anyaszentegyház világos és határozott törvényeivel. Ugyanezért nem is történhetnek meg vétek nélkül. „Tudassátok hiveitekkel, (igy zárja be a nevezett püspök ur pásztori körlevelét, intve a lelki pásztorokat) és tegyétek előttük megfoghatóvá, hogy egy kereszténynek az illyen sötét uton való járást az istenteleneknek és azoknak kell hagyania, kik szemeiket az igaz világosság elől behunyják. Miután ezek az igazság hijával vannak, csuda-e, ha sötétségben tapogatódzva új ösvényeken, habár siker nélkül, keresnek táplálékot szellemöknek, táplálékot, mellyet az egyház kezéből elfogadni vonakodnak? De mi, kik a catholica hit világító tornya körében élünk, mi világosság hija a mi lelkünknek, mi vigasztalás hija a mi szívünknek, mi törvényszabály hija a mi cselekvésünknek, hogy botor módon veszélyes utra keljünk, hogy azon kineset keressük, mellynek hit által mar régóta birtokában vagyunk, s mellyet nem sokára az örökkévalóságban színről színre látni fogunk?“

A dolog így lévén, nem csuda, hogy dicsőségesen uralkodó fejedelmünk kormánya, a sok testi és lelki veszélyt, melly az asztalmozgatási és tudakolási rajongásból alattvalóira háramolhatnék, atyailag gondoskodva, elhárítandó — e babonás, istentelen s veszélyes asztalmozgatási kísérleteket, próbálgatásokat birodalomszerte szigoruan megtiltotta a nevelő intézetekben.

Ennélfogva tehát minden ker. catholicus kötelességének tartandja, kerülni minden illyes asztalmozgatásokat; s a mennyiben tőle telik, másokat is attól visszatartóztatni; itéletét az asztalmozgatásra nézve, mint veszélyesre és vétkesre, tartózkodás nélkül kimondani; magát még csak tréfából sem engedvén illyesmire rávétetni; mert először: nincs az ördöggel mit tréfálni; másodszor: tiltja ezt az egyház törvénye is s egy kereszténynek kötelessége. Ha másnak ugy tetszik

okuljon ám a tapasztalásból, mert számtalan példa fordult már elő, közel és távol, hogy némely személyek, kik asztalmozgatási kísérletet tettek, rosszul lettek, megbetegedtek, eszközét vagy szivők nyugalmát veszítették, sőt meg is haltak, s ekkép csakhamar tapasztalati tudomására jutottak a sirtontuli jövődől életnek, melly után az asztali szellemektől olly mohón tudakozódtak.

Még az asztalmozgatás dühének sebes elterjedése is arra mutat, hogy az ördög üzi benne mesterségét. Legfogékonyabbak e ragályra azok, kik a vallás dolgában hitetlenek, kik a szükséges keresztény ismeretek és vallásos meggyőződés híjával vannak. Az asztalmozgatási düh nem egyéb, az ördög által az emberek vesztére kigondolt babonánál. Ugyde a legdurvább babona a hitetlenségből sarjadzik, és sokszoros tapasztalás tanusítja, hogy a hitetlenség és babona egymás kezére játszanak, hogy senki sem babonásabb, mint épen a hitetlen. „Hol Isten nincs, mond helyesen egy Novalis nevű német költő, ott helyét pótolják a kísértetek.“ Epen ez az oka, hogy az ujdívatu asztaljövendölés is csak ugyan Éjszak-Amerikából származott át. Ott ugyan a hitetlenség javában terjeszkedik. A néhány százra menő legkülönbélebb és tarkább fajú felekezeteken kívül, van ott még öt millió ember, ki sem egyik sem másik felekezethez nem tartozik, hanem nyilvánosan hitetlen, nem is értve ide azon számtalanokat, kik habár külsőleg valamely vallásfelekezethez tartoznak is, de bensőleg attól rég elpártoltak. Ezek, a bensőképen hitetlenek, leghajlandóbbak az ördögi ámitásoknak s a legképtelenebb dolgoknak hitelt adni. Beteljesedik rajtuk a szentírás szava. „Az igazságtól hallásukat elfordítván, a mesékre térnek.“ (II. Tim. 4, 4.) „Mivel az igazságnak szeretetét, melly által üdvözülhetek volna, be nem fogadák; azért boesátja Isten reájok az ámitásnak munkálkodását: hogy higyjének a hazugságnak.“ (II. Thessal. 2, 10.)

Az igazi keresztény a jövőt Istenre bizza, ő tudja, hogy a jövő Istennek igen böles intézkedésénél fogva egy bezárt könyv; a sirtontuli életre nézve megelégszik azzal, mit az Isten nekünk kinyilatkoztatott és a kath. hit tanit. Egyáltalában nem tulajdona a valódi kereszténynek, a vétkes kandiság. Nem így a hitetlen, nem így a hitszegény névszerinti keresztény. A hitetlen hévvel ragad meg minden eszközt, legyen az még olly bárgyu és vétkes, hogy benső nyughatatlanságát lecsillapithassa, a jövő sorsot ki-puhatolhassa, titkos dolgokat megtudhasson, a sirtontuli életéről valamit hallhasson. Illyen embe-

rek seregesen folyamodtak az asztalokhoz, hogy azoktól hallhassák meg azt, mit Istennek s az ő anyaszentegyházának hinni nem akartak.

Egyébiránt az asztaldüh egy neme a büntetésnek is, mellyel Isten a felvilágosodottságával büszkén kérkedő korunkat büntetni s megszegyeníteni akarta. A kereszt fájától, mellyen a világ üdve függött, elfordultak az emberek kevély önhittségökben; Krisztus keresztje újra esztelenség lön reájok nézve, miként az volt a pogányok szemeiben, sz. Pál korában; elfordultak tőle, s az asztal fájához folyamodtak és — megszegyenültek. Jelesül mondja erre nézve egy Menzel Farkas nevű protestans tudós „Van annak, ugy mond, jó oldala is, ha a gonosz ollykor nyilvánosságra jő. Valamint a szemtelen hitetlenség annak idejében, ugy most a babonáság szemtelensége is meghozandja gyümölcsét az igaz hit javára. Valóban öröm nézni, hogy mondanak önmagoknak ellen és hazudtolják magönmagokat, kik az igaz hittől elszakadtak. Ugyanazok, kik kevéssel azelőtt az emberi észet istenítették, azok most egy fabatkát sem adnak rá. A feldicsőített emberi ész roppant áresőkentést szenvedett, s most meg kell szegénynek hajolnia a fa előtt. Az utolsó fenyőfa-asztal most már többet tud, mint valamennyi filozofus összevéve. Ez nagy megszegyenítése az „isteni“ észnek. De ne csüggedjünk, majd meglesz ennek is a jó vége; majd ha az ördög őket jól csufokká tette s ijesztő rémeivel már jól megkergette, . . . akkor majd készségesebben fognak az igaz hit felé fordulni, s miként Mózes népét a kigyók ellen megövtá réz kigyójával, akként fognak az asztal ördögi fájától a szent kereszt fája alá menekülni.*)

A mostani körülmények e tekintetben nagyon hasonlítanak a 16. századbeli körülményekhez. Valamint akkor, ugy most is nagy szerepet játszik az ördög. Luther irományai például, telvék azelőtt soha sem hallott különféle ördögi jelenségekkel, mint sétált t. i. az ördög Rottweilban s más helyeken is, fényes nappal föl s alá stb. Az akkori boszorkányság s varázsolással szemben, leginkább a jezsuiták küzdöttek; most nem győznek a püspökök eléggé óvó főpásztori szavakat kibocsátani a kopogó, tánczó, beszélő, író asztalok csudadolgai ellen, mellyek a szabad kutatás és felvilágosodás paradicsomából: Éjszak-Amerikából és Angliából hozzánk átszállottak. Talán az asztaloknak ezen ördögös mestersége előjeleül szolgál, hogy az embereknek bizonyos osztálya megtérőfélben van; miszerint talán el-

*) Olvasd: Litteraturblatt 1854. 12. sz.

jutottak oda, hogy az ördögöt ismét lenni higyjék, kinek a protestantismus, mindjárt keletkezésekor, olly igen is nagy szerepet tulajdonított; s hogy ennél fogva nem sokára talán ismét visszaterendenek az isteni tekintélyhez hit dolgában, melly megvan a kath. anyaszentegyházban. — A „felvilágosodott“ hitetlenek azok, kiktől az asztalmozgatási babona származott, s épen ők azok, kiket az asztal-mozgás és szellemkopogás leginkább érdekel és lelánczol. Épen ők azok, kik elhiszik, hogy szellemek, vagyis a holtak lelkei beszélnek az asztalból, tehát e szerint elfogadják a szellemek létezését, mellyet azelőtt makacsul tagadtak. Helyesen! csak azt adjuk még hozzá, hogy az asztalból beszélő szellem, gonosz szellem, és hogy e gonosz szellemek kárhozatos tervei vannak. — Vajha tehát az asztalmozgatási babona a még jobb és fogékonyabb lelkiürettel bíró hitetleneket oda vezetné, hol a jövődre nézve teljes megnyugvás, s a sirontuli életre nézve biztos felvilágosítás kapható: a cath. anyaszentegyház kebelébe?

Nem vagyok én azok számából való, kik az ördögöt vélik minden zugból kikukucsálni, de azok közé sem tartozom am, kik őt sehol sem akarják látni. Ha mégis valahol tetteleg jelentkezik, hát ne mondanók ki azt? Ha működése kárhozatos, ne tennék-e másokat erre figyelmetes-sé? Egy francia pap beszéli — még pedig igen jellemzőleg a mi véleményünket tekintve — hogy azon személyek, kik különben az asztalt mozgóvá s a szellemet kopogóvá tették, ez nekik soha sem sikerülhetett az ő jelenlétében, mivel mindannyiszor szilárd akarattal s akaratának egész hatalmával az experimentum létesülésének ellenszegült, ha az a gonosz lélek szemfényvesztése volna. Akkor sem sikerült soha az az asztalmozgatás vagy szellemkopogás, ha megszentelt olvasóját az asztalra tette.

Záradéku tehát azt mondom: Föltéve, hogy az asztalmozgatási és szellemkopogási jelenetnek természetes oka van, mindamellott ekkoráig a gonosz lélek lappang alatta, míg amaz ismeretlen természeti erő föl nem fedeztetnék. Föltéve, hogy ama számtalan történet dolgok nem egyebek készsakaratos vagy akaratlan csalódásnál, miután az emberek gyakran saját képzelődésök játékvá lesznek, mit különben föltenni bajos, — ez esetben is sokak elámitására a sátány játsza itt a főszerepet. Ha pedig láthatatlan erő működik itt, úgy az aligha más a pokol erejénél. Átalában áll a láthatatlan szellemi hatalmakkal való közlekedésre nézve az, mit a tudós Görres mond: „Habár egy szellemhajhász sem fogott

még szellemet, mégis vannak ollykori esetek, hogy megfordítva a szellem fogta meg a hajhászt.“

I

Boldog Britto János.

Britto János előkelő nemes családból származott. Született Lissabonban mártius elsején 1647. Életének negyedik évében már elveszté atyját, ki mint brazíliai helytartó Rio-Janeiróban halt meg. Anyja Britto Beatrix egy nagyon ájtatos asszony, most mintegy élte fő föladatának tartá, gyermekeit, kik közül János a másodszülött volt, jámborságban s a keresztény erényben fölnevelni. E jó asszony mindenek előtt azon volt, hogy gyermekeinek szívökbe vésse az olly gyakran ismételt életszabályt: „Nem szabad Istennek nem tetszenünk, hogy az embereknek tetszünk.“ János, mint nemes fiu, már kilencz éves korában a királyi udvarba jutott don Pedro királyi hercezeghez. Anyjától eltanult jámbor szokásoknál és elveknél híven megmaradva, dévaj társai rossz példájától nem hagyá magát elcsábíttatni; és mivel az erény a gyűlölés tárgya szokott lenni, társai nem tűrheték a kisded János elvonultságát s jámborságát; el-lene incselkedtek, kinevették, képmutatónak esufolták, sőt néha méltatlanul is bántak vele, annyira, hogy őt állhatatossága végett kis vértanunak nevezték el. Már tizenegy éves leheté, midőn olly súlyos betegségbe esett, hogy a fölgőgyulása fölötti remény egészen füstbe ment. Ekkor xaveri sz. Ferenczhez fordult segélyért, kit gyermekébe óta különösen tisztelt; édes anyja pedig fogadást tőn e szent tiszteletére, miszerint ha fia egészségét visszanyeri, megengedi neki, a Jézus társasági szerzetruhát egy évig viselni. Illyetén fogadások mindenkor, valamint Olaszthonban még mai időben is, nagyon szokásban voltak, hogy ez által a szent iránt, kinek pártfogásáért esedeztek, bizalmukat kifejezzék. Alig lön téve a fogadás, s János már is lábra kapott.

A fiu most Jézus társasági szerzetruhában jelent meg a királyi hercezeg udvarában, s egyszersmind eljárt a sz. Antalról nevezett tanodába is. Valami olly kellemes volt, e művelt és csendes fiut a kis jezuita alakban látni, hogy a nép gyakran az utcákra toladott, miszerint annak látásán gyönyörködjek és épüljön.

Az egy év eltelt, a fogadás teljesítve lön. A fiu ismét levetette a papi öltönyt. Amde lelkében föléledt a menyei javak utáni vágy. Mit a világ adhatta, az neki esékélynek látszott. Ő valami nagyot ohajtott véghezvinni, hogy elnyerhesse az örök üdvösség koronáját. Ezen elv-től vezéreltetve, életének tizenötödik évében a Jézus társasági rendtől az ujonczok közé magát fölvetetni kérte, mit meg is nyert.

Alig izelte meg első próbaévében a lelkigyakorlatokat, már is föllángolt szívében az Isten iránti szeretet annyira, hogy Istenért a legnagyobb áldozatra kész volt. Karácson napján, mellyen János a szerzetruhát megkapta, szokásuk volt az ujonczoknak, mit a római tanuló ifjuság sz. Alajos napján még most is megtesz, hogy a gyermek-Jézushoz mindegyikök egy irott kéressel járuljon a kegyelemért, mellyet egyik vagy másik cinyerüni ohajta. János is fölajánlotta kérelmét, mellyben a leg-

bensőbbben esedezett a kegyelemért, hogy ő mint misszionárius Japánországba küldessék, ott hosszú ideig Isten országát terjesztvén, végül a vértanuság koronáját elnyerhesse.

Miután legnagyobb buzgalommal gyakorolta volna magát az imádságban, alázatosságban, önmegtadadásban, a kellemetlenségek eltűrésében és más erényekben, melyek az apostoli hivatáshoz föltétlenül szükségesek, és tanulmányait már nagy részben elvégezte volna, Liszabonba a sz. Antalról nevezett tanodába hivatott, hogy ott az alsóbb osztályokban tanítson. De ő csak Indiába ohajtozott. Midőn tanulmányait végezné, már megkérte Olivát, a rend generalisát, hogy őt e misszióba küldje. Ezen kegyelem elnyerése végett forró imáiban a legnagyobb bizalommal fordult xaveri sz. Ferenc védszentjéhez, az Indiánok apostolához: kérését ismételte a rend generalisánál, mi végre neki, nem tekintve gyöngélgedő egészségét, minden reménye fölött megengedtetett.

Midőn a generalisnak ez ügyben küldött levele a szerzetben létező szokás szerint a házi kápolnában s a társaság minden tagja jelenlétében fölolvastatott, arca lángolt, szeméi könybe labadtak, örömeiben ujjongott s ezerszer köszönetet mondott Istennek, ki őt illy fontos és küldetésre hívta. Ezután tüstént áldozárrá szenteltetett, s már készült az elutazásra.

Most azonban anyja részéről egy nagy akadály gördült elébe. E jámbor asszony, ámbár szívesen beleegyezett, hogy fia a szerzetbe lépjen; de hogy hazáját elhagyja s tőle örökre elszakadva legyen, ez elviselhetlennek tűnt föl előtte. Kérte, könyeivel kényszerítette, szándokától elállni. A legkeserűbb panaszokra fakadt: hogy távozása életét megkeseríti, őt időnap előtt sirba temei, szóval, mindent megkísértett, csak hogy szívét szánakozásra indítsa. János atya valóban mélyen megindult anyja keservein; azonban előadta neki, miszerint hivatása Istentől van; e szónak engedelmessé kell; s ő nem tehetne nemesebb áldozatot, mint Isten akaratjában megnyugodni, ki fiát olly fontos dologra, a pogányok megtérítésére hívta; s Isten majd gazdagon megfizet áldozatjáért mind ez életben, mind pedig a más világon. De anyja nem engedett. Ez a szerzet tartományi főnökéhez fordult, innét a pápai követhez, Don Pedro királyi herezeghez, sőt magához a királyhoz is, csak hogy fia elutazását megakadályozhassa; azonban minden hasztalan volt. János atya sajnálta ugyan anyját, kit a halál néhány hó előtt elsőszülött fiától is megfosztott, de apostoli szíve test- és vérrel nem számolt. Áthatva volt ő Krisztus e szavaitól: „Valaki atyját vagy anyját inkább szereti hogysem engem, nem méltó hozzám; hagyjad a megholtaknak eltemetni halottaikat; te kövess engem.“ Vérszívvel szakította ki magát anyja karjaiból, s hajóra szállva Madurába vitorlázott. Hosszu bajos utazás után Indiába eljutva, Goában bevégzé theologiai tanulmányait, s miután a tamuli nyelvet magáévá tette, ápril hóban 1674 elindult rendeltetése helyére.

Hosszas volna leírni, milly áldozatkészéggel, milly buzgósággal és milly szeretettel felelt meg Britto atya apostoli hivatásának. Eldődének, xaveri sz. Ferencnek nyomdokit híven követve, távol országokat gyakran gyalog a legnagyobb szükségben járt meg, megtartóztatván magát hústól, halaktól és bortól. Magas hegyeken vándorlásaiban majd az égető melegnek, majd a vadállatok dühének volt kitéve. Gyakran a rablók celszövényeivel, a gyülevész nép vadságával, a bálványpapok fondorkodásaival s más ezer meg ezer veszéllyel kelle küz-

denie. Midőn 1682-dik évben a halászpártokra hivatott, valamint egykor sz. Pál, ő is három hajótörést szenvedett, s mint maga írja, 23 nap szüntelen halálos veszélyben forgott. De semmi sem törhette meg buzgalmát. Apostoli hivatásának fontosságától áthatva és Isten szeretetétől s az emberi lelkek megmentéséérti vágytól ösztönöztetve, fáradhatlan buzgalommal hirdette Isten igéjét, a kisdedeket oktatta, a felnőtteket megkeresztelte, a betegeteket házról házra látogatta, szóval ő mindegyiknek mindene volt. A hitetlenek száma, kik megtértek s kiket megkeresztelt, mindig jobban szaporodott annyira, hogy fáradozásaival egy egész új missziót alapított, s apostoli tevékenysége folytán számtalan lelket vezetett vissza az egyház kebelébe.

Epkor nem csak a háboru dühöngött s minden zavarban volt a tartományokban, de főleg kitért a bra-manok és bálványpapok izgatására a vallás elleni általános üldözés, mely minden lépést veszélyessé tön. Ő még is egyik missziótól a másikhoz utazott, és szorgoskodott mind a missionáriusok, úgy az ujonon megtért keresztények biztosságáról. Több helyen a katonáktól s a vad pórnéptől kigunyoltatott, elfogatott s halálra ítéltetett. Midőn egykor Madurában egy pár száz ujonon megtértek a keresztiség szentségét akarta föladni, a katonáktól megtámadtatott, kik őt ökleikkel verték, lábaikkal rugdalták, kezeit hátrakötötték s már kétszer fejének irányozták a pallost. De az isteni gondviselés most is csodálatosan megmentette, mert ő még nagyobb próbálatokra volt szánva. Maravában, hol alig két hónap alatt 2070 hitelent keresztelt meg, csak kevésben mult el, hogy a vértanui koronát már 1686 el nem nyerte. Ugyanis a katonáktól elfogatott, s vezérök, ki esküdt ellensége volt a keresztény vallásnak, őt mint europai missionárust és Krisztus törvényeinek hirdetőjét Xivem bálvány imádsására kényszerítette. Britto azonban így válaszolt: „Én csak az egy igaz Istent imádom, ki a mennyet és földet teremtette, s kivüle más istenséget sohasem fogok elismerni.“ A pogány dühében magán kívül, megvesszőztette és vas lánczokkal verette őt; a következő napon pedig a víz-kínzást kelle kiállania, mely abban áll, hogy a testet hátrakötött kezeket s lábokat kötelekkel magasra huzzák, azután tüstént nagy erővel a vízbe eresztik, hol az a fuladásig lebukik, s ez többször ismételtetik.

Ramanadaburam tartományban a kis király előtt hirdette a vallást, s azt meg is győzte ennek isteniségéről. „Mivel azonban, így szolítja meg a pogány a missionáriust, Istened törvénye tiltja isteneink imádsát, és kárhóztatja a soknépűséget s a lopást, nem akarom, hogy vallásodat alattvalóim közt hirdessed; s ha ezt teszed, fejedet vágatom le; tartományomból tehát örök időkre száműzlek.“

Midőn János atya ismét Maravába jött, előjárói őt holmi missziói ügyekben Európába visszaküldék. Liszabonbai jövetelét fölhasználta, az indiai misszióra új munkatársokat keresni; a rend generalisát megkérte, mentené föl őt Romábai menetétől, hogy annál hamarabb visszajuthasson ismét Aziába. A portugalli király ugyan az elutazástól minden lehető módon vissza akarta tartani, és fiának Don Jánosnak nevelőjévé tenni, sőt a cranganori püspökséggel is megkínálta, de ő szándokában tántorit-hatlan maradt, s áprilisban 1690 visszasiétt az annyira kedvelt missziójába.

Maravábai megérkezése után 12000 pogányt térített és keresztelt meg. Tariadevem, e népség fejedelme, kit Britto atya csodálatosan meggyógyított, szinte megakart

keresztelkedni; mivel azonban ez kijelenté neki, hogy addig meg nem keresztelheti, míg őt neje közül négyet el nem bocsát. Tariadevem azonnal beleegyezett, az elsővel sz. házasságra kelt, a többi négyet elűzte s fölvetta a sz. keresztiséget.

Az elűzött nők egyikének, ki a maravai királyi családdhoz tartozott, haragja és boszúja alkalmat adott, hogy Britto János minél előbb elnyerje a vértanui koszorút. Az említett kis király onokahuga elkésredettségétől és a bramánoktól fölingereltetve, fölkerestette az Isten szolgáját, hogy azt meggyilkoltassa. Midőn Britto atya január 5. a sz. miseáldozatot végezné, az Isten kinyilatkoztatá neki bekövetkező halálát. Sz. mise után elmondá a népnek, hogy a kinek nem volna elegendő bátorsága, Jézus hiteért életét és vérért áldozni, az tüstént távozzék és rejtsd el magát, mert a veszély sarkukban van. Csak egy megért bramin és két ifju maradt vele. Még az nap elfogattak s börtönbe vettek. Január 28-án Britto atya és társai fölszólítottak, valljon imádnák-e inkább a maravai bálványokat, vagy pedig a halált választanák. Ő mindegyikük nevében azt felelte, hogy ők keresztények és készek ezerszer inkább meghalni, mintsem hitüket megtagadni. Következő nap János atya elválasztott társaitól s Oriurba küldetett, hol még egyszer megkísérték, őt hitétől eltántorítani, végre halálra ítéltetett.

Hóna alatt breviariummal, nyakában néhány szent ereklyével, derült vidám arccal s bátor léptekkel ment Britto a vesztőhelyre. Ott térdre borult és imádkozott, míg végre a bakó először vállaira csapott, azután fejét üté le.

Jézus Krisztus hitének e dicsőséges diadala február 4-én 1693-ban történt, miután Britto János atya életének 46-dik évét elérve, 31 évet Jézus társaságában és 13-at a madurai misszióban töltött.

Halála után kezéltábat levágták és testét karóra tüzték. Később a hívők fölszedték szent maradványait; a bakó pallosát pedig s a karót, mellyen szent teste függött, megvették.

Midőn a boldogult vértanu halálának híre Európába eljutott, anyja Beatrix még életben volt, és a helyett, hogy elszomorodott volna, a nemes elaggott asszony magán kívül volt örömeiben, lakát ünnepélyesen fölékesítette; a leggazdagabb s legdrágább ruháit öltötte magára; több napig ünnepelte e nagy eseményt s véghetlenül hálat adott Istennek, ki őt annyira méltatta, hogy egy vértanu anyja lehessen.

Milly beceses volt János atya halála Isten előtt, számtalan csoda tanúsítja, mellyek napjainkban az ő segítségül hívása és szószólása által történtek. IX. Pius őszentsége, vértanúsága s az ezt követő csodák törvényszeres bebizonyítása után 1853-ban a boldogok közé sorolta, s ünnepének évenkénti megülnését február 11-re határozta. Május 19-én történt meg az ünnepélyes kihirdetés és ugyanaz évben augusztus 21-én először ünnepeltetett meg Romában boldoggá nyilvánításának napja s az határozatot, hogy az, a reakövetkező év szabott idején minden egyházban, hol csak Jézus társasága létezik, ünnepélyesen végeztessék. Legújabbban a lapok írják, hogy Romában kiadattak a szükséges rendeletek, miszerint Britto János a szentek sorába ígtattassék.

Néhány őszinte szó a „Vasárnapi Ujság“-hoz.

E különben sok oldalról jó ujság 16-ik számának „A szent sir“ című czikkében két vastag hibára akadunk, miket szó nélkül nem hagyhatunk, annál is inkább: mert e lap szerkesztőse a jó szívből eredt figyelmeztetésből és „a jó tanácsadásból örömet okul.“

Az érintett cikkben olvassuk: „A szent sir azon imahely Jeruzsalemében, hol az Üdvezítő földi hamvai nyugszanak.“ A „Vasárnapi Ujság“ magyarok, tehát keresztények ujsága; már pedig minden keresztény — vallásfelekezeti különbség nélkül — Üdvezítőjét testével, mellyben élt, és így földi hamvaival, — mellyek a testfeloszlásából erednek, — sírjából feltámadottnak hiszi. Ezt kiki minden keresztény felekezetűek husvéti evangéliomából kiolvashatja. Ellenben sehol és soha sem olvashatni, még kevésbé állítható, hogy Üdvözítőnk földi hamvai ujra ama sírba tétettek legyen; hanem igen: hogy tanítványaival 40 napi együtt lét után menybe ment. Az ajtatos asszonyok, mikor „a koporsónak megszemlélésére“ mentek, e szavakat hallák a sírnál ülő angyaltól: „Ne féljetek ti; mert tudom hogy Jézust, ki megfeszíteték, keresítek: nincsen itt, mert feltámadta, a mint megmondá. Gyertek ide, lássátok a helyet, a hová tétetett vala az Ur.“ Math. XXVIII; 5, 6. Tehát a szent sir nem „azon imahely Jeruzsalemében, hol az üdvözítő földi hamvai nyugszanak“; hanem azon hely, hova tétetett vala, és honnan harmadnapon dicsően feltámadta. A megrótt kifejezés Üdvözítőnk feltámadását látszik tagadni, mit úgy hiszem, czikk író nem akart, ha csak kereszténységét meg nem akará tagadni, levén a feltámadási hit a kereszténység talpköve.

Lentebb olvassuk: „Régóta vita foly a szent hely birtoka felett Francia- és Oroszország, s e szerint a római és görög katolika egyházak között.“ Oroszország azon vallása, mellynek a csár, egyházfőnöke, nem görög katolika, hanem szakadár. Ők maguk sem nevezik magukat görögkatolikus, — hanem orthodoxoknak. A görög katolika egyház az: mellynek egyházfőnöke nem az orosz csár, hanem a római pápa, a melly egyházhoz a közönséges névvel nevezett unitások tartoznak. A viszály tehát nem a római és a görög katolika, hanem a római katolika, és a görög szakadár vagy ha úgy tetszik, görög orthodox egyház között foly.

Nem volt szándékunk e sorok által gáncoskodni, vagy népszerűtleníteni a derék Vasárnapi Ujságot; csak egy pár őszinte baráti szóval figyelmeztetni: miszerint ezután a hitbe vágó czikkek soraira nagyobb figyelmet sziveskedjék fordítani. A feltámadott Üdvezítő keresztényi békessége legyen velünk.

Berecz Imre.

Társulati könyvtár.

Lapunk 24-ik számában hirdettük az egri érseki lyceumi nyomdában megjelent következő munkát: „A katolika Religio Tankönyve. Martin Konrad theologia rendes tanára, a bonni kath. theologiai intézet igazgatója után német eredetiből fordította Mester István, egri megyei áldozó-pap, sajtó-vámosi plebános. Kiadja a Szent-István-Társulat. I Kötet. 8-adrét

XIII 431 lap. Ára 1 frt 20 kr. pp. — A gymnasiumok feladata, oly embereket képezni, kik később, mint a közügy kezelői, az emberiség vezetésében is részt vesznek. A ki e célra magasabb religioi tudományt nem hiszen szükségesnek, nem hiszi, hogy az illy egyéneknek valóságos képzettség tekintetében feladatuk, a papság és nép között állani: az a religiót csak úgy tekinti, mint valami külsőséget, nélkülözhető, mellékeset. A gymnasiumból kilépő ifjunak a kereszténység és egyház isteniségéről való hitben olly bizonyítékok által kell megszilárdítania, hogy a fölfuvalkodó tudomány ellenséges megtámadásait visszaverhesse. E meggyőződés vezérelte a munka t. szerzőjét annak készítésében, s hogy ebbeli meggyőződése Németországban uralkodóvá lett: elég bizonyítékul szolgál erre jelen munkának a „Deutsche Volkshalle“ban minap hirdetett 7-ik kiadása. Egy szebb jövő hazánál látszik felderülni hazánk magasabb iskoláiban is a vallásoktatásra nézve: s e reményben fordított ez le magyar nyelvünkre. Szerző eltért a vallásoktatás eddigi rendszerétől, azon vezérelvet követvén, hogy a kereszténység nem a bölesészet megfejtenő talánya, hanem inkább a történeti tudomány tárgya. S azért ismerni kell a) a kereszténység előtti kinyilatkoztatásokat, az ó-szövetség tartalmát, még pedig különös tekintettel Arra, kit az ósatyák mint Megváltókat vártak. b) Ugyan annak történetét, tanítmányát és művét, ki magát az ósatyáktól várták kiadta; kit az emberek ollyannak hittek s mi is ollyannak hiszünk. c) Az Ő egyházát s annak történetét, mellyben Ő egyre és mindenkor él. Miután a kimutatott történelmi uton nem csak hitünk forrásait s azok tartalmát, hanem az egyház történetei folytán az egyes hitigazságok kifejlődését is ismerni tanultuk: az által egyszersmind képessé válunk, a tiszta hit- s erkölestanokat egy rendszeres és teljes tanszerkezetben fölmutatni. Ezeknél fogva e „Tankönyv“ két részre oszlik: történelmi- s elméletire, vagyis általános- és különösre, mellyek közül az első a kinyilatkoztatás és egyház történet-védleti előterjesztését, a második a keresztény hit- s erkölestanokat foglalja magában. Föltűnő, hogy szerző a megjelent első kötetben a történelmi tárgyakat bővebben adja elő, mint ez eddig illy könyveknél szokásban volt. Ez által azonban szerző csak a kor szükségét vette figyelembe. Ugyan is korunk kath. hitéletében a legföltűnőbb hiányok egyike az, hogy olly kevesen ismerik az egyház szerkezetét, szertartásait, ünnepeit s egyéb ide tartozókat. Holott ezek szintolly megfelelő képei az egyház bensejének, mint a millyen tükre a test a léleknek, s az ő bámulatos összhangzatuk-, mélységük- s fenségökben mintegy érzelmi indokokat képeznek a kath. egyház mellett. Mi e „Tankönyv“ használatát illeti, a n. m. austriai püspöki kar által elfogadott magas véleményhez képest, az egész első évfolyamban eleve a Bevezetés tárgyalandó, melly előadásnál az első kötet bezárólag a 131. §-ig szolgálhat kézikönyvül. A második évfolyamban a második kötet bezárólag a 109. §-ig, a harmadik évfolyamban a második kötet hátralevő része használandó. A ker. egyház történetei az első kötet szerint adandók elő. — A II. kötet már szinte készülöben van, s reményljük; ez év végeig elhagyandja a sajtót. A munka ajánlására beérjük említeni: hogy az a magas es. kir. közoktatási ministerium által a felső gymnasiumoknak használatul ajánlatott, magyarfordítása pedig bibornok és hgprimás ő eminenciája által megvizsgáltatott, nyomtatása elrendelvetett s végre a n. m. egri érsek ur jóváhagyásával látott világot. A t. fordítónak

végül, ki tollát illy szent ügynek szentelvé, s földi jutalmáról a Szent-István-Társulat javára nagylelkűen lemondott, kívánjuk, hogy lelje jutalmát azon legbensőbb obajtása teljesülésében, mellyet imigy fejezett ki: „Hogy az Ur tetézze a hittanítás mezején faradozók törekvéseit áldásával, miszerint tanonezük, mint az ismeretben dusak, az igazságban megszilárdultak, készek legyenek, mindenkor bizonyágot tenni hitokról s diosőségüket egyedül az Ur diosításában keressék.“ Fiat!

Sziráki levelek.

X.

T. Szerkesztő ur! Az ingyen sziveségből való Kath. Néplapot minden héten akurátosan megkapom, s azonfelül alázatossággal meg is köszönöm, míg megszolgálom, hogy mivel, azt majd tudom én, csak tessék rám hagyni, hanem most hirtelenében nem érkezem, mert más bajom akadt, azontul meglehet, úgy lesz vele T. Szerkesztő ur, mint a föld népe a mostani esővel, soká vártuk, de már megis untuk. Mostanság arról akarok írni, a mi nálunk legközelebb történt, történt pedig ez a nagy dolog, hogy épen azon a napokon, t. i. a Pünköszt ünnepeiben vettük mi is a Szent lelket, mellyeken az legelőször az apostolokra szállott, kiknek egyik érdemes utódja, egri érsek ő exzellenciája kegy. főpásztorunk bennünket a bérmálás szentsége által szent hitünkben megerősített; hanem hogy rendében menjen az irás, előről kezdem, a mint illik.

Miután ő exzellentiája már több helyeken bérmált, június 1-ő napján papi kerületünk határához, a Sajó vizéhez ért, mellynek partján ugyancsak a kerületi papság több urak kíséretében varta, és megköszöntötte, s különös; hogy noha átjövöket legkisebb baj sem volt, már más nap nem lehetett a Sajón járni, a komp, vagy mi romlott el, mintha épen azt akarta volna, a mit mi, hogy ő exzellenciája többé vissza ne menjen, hanem nálunk, hiv fiainál maradjon. Beérvén a legközelebb fekvő S. vámosi parokhiába, másnap ott szolgáltatatta ki a bérmálás szentségét, engedje Isten, annyi gyümölcsessel, mennyi azon kertben szokott teremni, hol azt csakugyan kiszolgáltatta, mivel hogy az uradalmi kastély, és az abban lévő kápolna ezen kertben áll. Délután hozzánk indulván, ágyuszó jelentette: hogy a határnál birák uraimék fogadják köszöntéssel, melly után a lovas ifjuság által vezetve helységünkbe ért, természetesen harangzugás között, mert úgy illik, hogy midőn a völegény jegyeséhez közeledik, az egyházi muzsika megszólaljon; huztam is — nem panaszképp mondom — úgy, hogy . . . no csak igen kedvemre huztam. A templomba érve, az oltári szentséggel áldást vett, mellyet aztán az egész népre kiarsztott, midőn között a parochiára betért, a hol is a birák, mi templom szolgálai keze csokolására bocsájtatván, ugyan csak vigyázni kellett magunkra, hogy el ne felejtkezzünk, millyen méltósággal beszélünk, olly kegyes leereszkedő volt mindnyájunkhoz; akkor értettem meg legjobban, a mit már annyiszor hallottam életemben: hogy nincs erősebb fegyver a szelidségnél. Más nap, az az pünköszt szombatján szent misét végezvén, 600 egynehányat megbérmált, s miután Földő. Bezegh András ur mint Főesperes, valamint egyebütt, megindító beszédet tartott egykori hiv nyájához, ő exzellentiája a templomot köröskörül

megnézegette, s utoljára a sekrestyébe is bejött, gondoltam magamban: már itt én vagyok a gazda, s oda furakoztam, nem is hiában, mert csak úgy repesett a szívem örömemben, hogy azt a sok szép ruhát, s egyéb holmit a plébánossal mutogathattuk s majd minden második darabnál mondhattuk: Ezt is Bezegh földő ur hozta, azt is ő csináltatta. Bezegy tegnap ilyenkor nem igen dicsekedett a S. vámosi plébános ur, hogy ki ékesítette fel oly csinosan szegény kis kápolnáját! nem bizony, mert az a szokása, hogy csak a mások jó cselekedeteit emlegeti.

Hadd kövessem én is ezt a szép példát, midőn elmondom, minő szép ajándékot kaptunk mi épen ezen napra. Egyszer valahol oly szivrehatón prédikált a plébános, hogy az egész nép sirt, s még kijövet is törölgették szemekét, kivévén egy asszonyt. „Ugyan Néni, hogy állhatja meg egy maga ezt a szép prédikációt sirás nélkül? kérjük az asszonyt, „ugy hogy, én nem ehez a parochiához való vagyok“ felel az asszony. Tek. Jekelfalusi Lajosné asszonyág nem tartja ezt a régulat. Mert noha nem a mi parochiánkhoz tartozik, s alig volt egy párszor templomunkban, mégis oly gyönyörű egy pár párnát készített számára saját kezével, hogy elbujhat előle, a mit Pestről drága pénzen hoztak, pedig azt is meglehet hagyni, csak az kár, hogy valami hányott vetett keztyűt nem küldött mellé, az ember alig mer hozzá nyulni. T. Jekelfalusi Lajos urnak boldogult édes anyja a plébánia részére már szép fundatiót tett, most pedig hitvese áldozik a templomnak illy drága ajándékkal, mit mondjak? Legyen részök mindazon imádságokban, mellyek az e párnákon fekvő könyvből mondatni fognak.

Isteni szolgálat végével ő exzellentiája a tájékről összegyülekezett urakat fogadta el, ebéd után pedig, melly alatt plébánosunk azt kívánta neki: hogy legyen egész életében olly boldog, mint ő az nap, a báránykakat kereste fel legelőjökön, azaz kisdedeinket az iskolában, s azonnal folytatta apostoli utját, mellyre az egész nép szívéből fakadt ezen végszavakkal bocsájtottuk:

Az Ur anyyala vezessen,
Az ég áldása kövessen,
Mi is imánkkal kísérünk
S vég atyai áldást kérünk,
Isten veled fópásztorunk!

Átaljában ő exzellentiája minden helyen csak annyi időt töltött, mennyi apostoli foglalatosságára szükség volt, az egész napot kocsin, templomba, és iskolában töltötte a nélkül, hogy csak egyetlen egy napot is pihent volna, az instanciásokon kívül mindenütt megemlékezett a helybeli szegényekről, s atyai kegyességével szegényt és boldogot meghódítva, néptől, és papságtól szeretettel tisztelve, mindenek áldásától kísérve folytatta utját, melly a rozsnói megyébe is beszölgelvé, a mint hallatszák, ott is mindenütt a kitelhető legnagyobb pompával, ünnepélyességgel, és lelkesedéssel fogadtatott. Megemlítem még, hogy ezen alkalmatossággal két, egyik 45, a másik 30 esztendő férfi, az előtt pedig néhány héttel egy 35 esztendő asszony tértek vissza az anyaszentegyház szent aklába, és evvel bezárom leveletem, mert a kasza, kapa igen megrángatta kezemet, nem bírom a pennát soká tartani. Isten maradjon mindnyájunkkal.

Takács Mihály,
kurátor.

Katholikus hitélet.

XXXII.

Százados Bucsú Zsámbékon. Magisztrós ünnepet ültünk folyó évi Junius hó 24- és 25-én; mert annak, hogy plébániaegyházunkat néhai nagyhirű Bíró Márton veszprémi püspök keresztelő Sz. János tiszteletére ünnepélyesen fölszentelte, ép az érintett napokon telt száz esztendeje. Létét templomunk köszöni vasonkeői gróf Zichy család hitvallásos buzgalmanak, melly akkor még O. Cs. Kir. Főlsége Leopold dicső Fejedelmünk kegyéből a törökök kiűzése után, ugy kívánván a szükség, harmincz ezer forint fejében az egész jelen ő budai uradalmat zálogkép bírta. Nevezetesen Istenben boldogult vasonkeői gróf Zichy Miklós és neje, született Berényi Erzsébet voltak ama hálás emlékre méltó keresztény földes urak, kik a bekövetkezett súlyos csapások és iszonyuan pusztító dőghalál veszélyeit szerencsésen keresztül élvén, miután 1739-ben vásárpiaczunkon a szeplőtlen fogantatású boldogságos Szűznek tiszteletére majl őt ölnyi magasságu s több szentekkel művé-ziegg ékített szobrot — 1749-ben pedig a közellévő erdő szélén Paulai Sz. Ferencz tiszteletére csinos szép kápolnát emeltek, áldott lelkületök koszorújával a kérdéses plébánia egyháznak építését is 1754-ben Isten segítségével és ritka keszségű áldozattal bevezették. Miklós grófnak 1758-ban történt elhunytával hátramaradt özvegyének Erzsébetnek közbenjárása által, csak hamar visszahármonlott az egész ő budai uradalom a magyar szent Koronára, melly idő óta a Cs. Kir. kincstár igazgatása alatt áll maig. Ennyi lelki nyeresémmel jeles egyházunk százada tehát, hol még a hat száz éves prépostságnak tisztes romjai is teljes méltóságban állanak, és a praemontrei ugy, mint a remete szent Pál rendjeinek emléket olly híven fenntartják, nem lehetett nem reánk nézve örvendetes annyival inkább, minthogy szerenesénk lett, köztünk magát a hön szeretett Atyánkat, Méltóságos és Főisztelendő Farkas Imre püspök urunkat ez ünnepély alkalmával személyesen tisztelhetni. 24-én délelőti órákban érkezett meg hozzánk Ő Méltósága harangok és taraczkok zugása között, legott temérdek néptől körülövedve ájtatos menetben vonultunk mindnyájan az Ist-nházába, hol Fópásztorunk uti társa, főisztelendő Aigner Károly ez. zsámbéki prépost, székesfejérvári Kanonok és Fő Esperes ur tartá az ünnepélyes vesperát. Másnap az az 25-én mint tulajdonkép egyházunk fölszentelése napján már reggel hat órákor kezdődött az isteni szolgálat, melly közben kenetdús szónoklattal hirdeték az ünnep fenséges mivoltát nagytiszteletű és tudós Schedt Károly ettyeki, és Barits Imre bicskei plébános urak, az első jelen történetileg szép tanúságokkal vegyítve bizonyítá bé ezen mondatnak igazságát, hogy „mindenek a mi tanúságunkra vagynak irva.“ A másik pedig épületesen fejtegeté a keresztény templomok főséges rendeltetését és célját. A nagy Misét fópásztorunk mutatta bé az Egek urának. Legbensőbbén meghatva érzette magát mindenki, midőn a szent Evangéliom élénklése után fópásztorunk apostoli méltósággal és hévvel felénk fordulván, szívének legnagyobb alázatosságában háromszor hangoztatá „Dicsértessék a Jézus Krisztus“ mire az egész templom egy szívvvel és lélekkel örömkönyvek között teleté „Mind örökkön örökké Amen.“ Felejtethetlenek maradnak előttünk kegyes atyai igéi, mellyek lelekemleoleg adák tudtunkra, hogy Ő azért jelent meg köztünk

leginkább e százados ünnepünkön: miszerint az Isten országa terjedjen és virágozzék, kisdedeinket a Bérmlás Szentségével, a Sz. Lélek malasztja által élő keresztény szent hitünkben megerősítse, és hogy mindnyájan a jelen s jövőnkben megerősítse, és hogy mindnyájan a jelen s jövőnkben állhatatosak legyünk, és a szerint éljünk nem csupán egy századon keresztül, hanem minden időben, egész a világ végezetéig. Szinte hét százan részvéltek a Bérmlás Szentségében, és délután három óra tájban lett mindennek vége, a midőn a széteszlő hívekre maga az Eg is áldásként esendes jó essőt hullatott, mintegy szemlátomást értésünkre adván, mennyire kedve telik a Mindenhatónak azokban, kik éhezve és szomjuhozva keresik az Isten országát,

Estve 25-én, valamint előtte való napon is plebaniagyházunk tornya szépen kivilágítva volt. Fenn, hol a harangláb áll, négy ablakából lobogtak a zászlók, ez uttal a világ négy részére szinte ünnepélyesebben hirdetvén Jézus győzelmét. Egy kissé alább csillagok között ragyogott a „Jubilaeum (örömnep) kettős számával 1754 — 1854.“ Ismét alább a „Gloria in excelsis Deo“ (Dicsőség magasságban az Istennek). A bémeneti nagy ajtó felett pedig rózsza koszorúval ékesítve volt a gróf Zichy család címere, és a jó Pásztor lábainál Sz. Péter és Pál apostolok, mint a keresztény katolika anyaszentegyháznak fő oszlopai, vállakon tarták e jelentős felirást „Hodie Salus domui huic facta est“ (Ma lön üdvössége e háznak). Szívreható volt látni, milly szende ájtatossággal és esendben tódult a nép plebaniagyházuk eleibe, egymást oktatván, hogy kiki ne csak bámulja, de értse is a föliratokat.

Kegyeskedjék, kérjük, a tisztelt Szerkesztőség, lapjaiban e tanúságos szép élvezetünket közzé tenni, hogy általa a Szentek egyességében még inkább növekedjék örömünk, s dicsőítsék velünk együtt mások is az Atyát, ki mennyekben vagyon.

Zsámbéki kath. község.

Kegyes adományok. A sz. gyermekség társulatának, a kis-kun alesperesi kerület részéről 14 ft. 50 kr. Szolnoki kerület részéről 4 ft. 30 kr. A déva-ványai iskolások 1 ft. 32 kr. A sz. gyermekség társulata padragi tagjai 5 ft. Nt. Jáky Ferencz, osli plebános 4 ft. 40 kr. a dunapatai hívek 41 kr. p. p.

Különfélék.

Értesítés. A Sz.-István-Társulat ügynöksége részéről jelentetik: hogy Walzel, Engel és Mandello urak köráji intézetéből a társulat által megszerezhető 33-féle kisebb s nagyobb szent kép; a kisebbeknek ár százan kint 4 ft., a nagyobbaké 6 ft. 40 kr., és 10 ft. p. p., a papír finomságához képest. Adatnak azonban darabonkint is. —

Továbbá az ügynökség által megszerezhetők: „Korunk főtévedései a religio körül. Egyházi beszédekben megfejtette Munka Janos balassagyarmati káplán. A

pesti t. theologiai kar által 1851-ik évre kitűzött Horváth Józsefféle alapítványi jutalommal koszoruzott pályamunka. Leszállított ára: 1 ft. p. p.

Az elemi tanodák számára felsőbb hatalom által meghatározott Közép-katekizmus. (Irta Beké Kristóf.) Veszprémben, 1849. 8r. XIV. 287 lap. Kemény kötésben 16 kr. p. p.

Pest, június 28. 1853.

A Szent-István-Társulat ügynöki hivatala.

Társulati új tagok: A nyitrai kerületből: T. cz. Drahotuszky Ferencz ur, zsolnai püsp. árva-ház igazgatója. T. cz. Latkóczy János ur, hités ügyvéd. A pesti kerületből: Nt. Kronovszky Márk ur, k. rendi szebeni ház-kormányzó. Nt. Vallner Mihál ur, k. rendi ház-kormányzó Sz. Györgyben. Nt. Dornay István ur, a k. rendnek uradalmi kormányzója. Nt. Barbély László a k. rendnek uradalmi számvevője. Nt. Tóth Péter ur, mernyei plebános. A mernyei mesteremberek.

A szombathelyi megyéből: Nt. Kereselics Mihály ur, dobronoki káplán. A félegyházi kerületből: Nt. Villiger István ur, esanyi plebános. A Sz. fehérvári megyéből: A Sz. Ferencziek zárdája Sz. Fehérvárott. A kassai kerületből: A S. A. ujhelyi gymnasium. A pesti kerületből: Nt. Malocsay Antal kegyesrendi áldozár, volt kormánysegéd.

Figyelmeztető kérelem. Az „Anyaszentegyház Szervezete“ című munkára szétküldözött fizetés nélküli aláírási ívek határideje az imént letűnt. Junius végével eltelve; ezennel az egyes ivtartó urak tisztelettel felkértem azoknak egyenesen hozzám mielőbbi vissza küldésére. A fő- és egyház megyei iroda hivatalok pedig, mennyiben a megye szerzete körzötetés igenis több időt igényel; alázattal kérem: hogy említett íveket f. Julius végeig akár nt. Magócsy Istvánhoz Gyöngyösre, akár egyenesen hozzám átteni méltóztassanak; (esztergami fő- és kassai megyéket ide nem érte, mellyekből másszerű tudomásom van) ez idő határon túl, mint megjegyezve van, a felkérés mellőzöttnek tekintetvén; ha csak a határidő lefolyta előtt különben nem értesülnék, azontul ezt sem fogadhatván el. Szegedi A. K.

Nyilt tér. A gyöngyösi s arlóhi hitéleti tudósítást térhiány miatt a jövő számra kénytelenítettünk hagyni. Szerk.

Csőd tanítói állomásra. Pécs püspök megye Szászvári plebániához tartozó Császa helységében új iskola elrendeltetvén, a tanítói hivatal Julius hó 24-én tartandó esőd után lesz betöltendő. Ezen állomásra pályázni akarók a magyar és német nyelv tudása mellett, tanítói képességek feletti bizonyítványokkal ellátva a kitűzött napon reggeli 8 órára a szászvári plebaniagyházban megjelenni igyekezzenek. Szászvár, június hó 18-án 1854. Schmidt Alajos, plebános.

Kiadja a „Szent-István-társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1854. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országút, 6.sz.